

ОБЛІКОВА ІНТЕРПРИТАЦІЯ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ В УМОВАХ АСИМЕТРІЇ ІНФОРМАЦІЇ

Визначено, що в умовах асиметрії інформації теоретико-методологічні підходи неінституціональної економічної теорії, зокрема теорії трансакційних витрат, дозволяють визначити поведінку підприємств. Виокремлено трансакційні витрати підприємства в чинній системі бухгалтерського обліку з метою вдосконалення інструментарію управлінського обліку, що дасть змогу приймати ефективні управлінські рішення за сучасних умов господарювання.

Certainly, that in the conditions of asymmetry of information teoretiko-methodological approaches of neoinstitutional'noy of economic theory, in particular theories of transaktsiynikh charges, allow to define the conduct of enterprises. The transaktsiyni charges of enterprise are selected in the operating system of record-keeping with the purpose of perfection of tool of administrative account which will enable to make effective administrative decisions at the modern terms of menage.

Ключові слова: інформаційна невизначеність, неінституціоналізм, трансакційні витрати, організаційно-структурний розвиток підприємства.

Актуальність теми дослідження. В умовах високої нестабільності та недосконалості правової бази, що характерно для України сьогодні, розвиток бізнесу і його ефективність великою мірою залежать від повноти і достовірності інформації, покладеної в основу прийняття управлінських рішень. Відсутність своєчасної і об'єктивної інформації не лише негативно впливає на діяльність господарюючого суб'єкта, але й спричиняє умови для збереження і росту корупції з боку держави [1], а отже збереження тенденції збитковості підприємств.

Питанням аналізу і значимості інформації в діяльності господарюючих одиниць присвячена значна кількість праць. Досить багато вчених вважають інформацію основним джерелом розвитку конкурентної стратегії підприємства [2], частина з них відводять центральне місце у прийнятті правильного управлінського рішення бухгалтерсько-обліковій інформації [3], інші виділяють значимість оперативної інформації в системі управління підприємством [4]. Основні ж вимоги до бухгалтерської інформації, що є основним джерелом на більшості вітчизняних підприємств прийняття управлінських рішень, викладені у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

Потреба у тій чи іншій інформації варіюється залежно від визначеної мети, що ставиться перед управлінням господарюючим суб'єктом. Проте не можна вважати повною і достовірною інформацію без врахування всіх її складових.

На нашу думку, доцільно було б більше уваги приділити інформації про витрати підприємства, оскільки витрати є визначальною економічною категорією при розрахунку фінансового результату діяльності господарської одиниці – прибутку або збитку. В цілях нормального ходу виробництва і збуту продукції витрати повинні бути оптимальними. Збільшення питомої ваги витрат може свідчити не лише про розширення масштабів діяльності підприємства, але й про те, що найчастіше спостерігаємо неефективне управління підприємством. Зокрема це зростання не лише собівартості продукції, товарів, послуг, але й, як наслідок, зростання ціни, втрата ринкових позицій та погіршення фінансового стану підприємства. В той же час скорочення витрат найчастіше розпоширено в практиці вітчизняних підприємств при скороченні масштабів виробництва, ніж при застосуванні новітніх технологій і розробок.

Отже слід відмітити, що інформація про частину витрат підприємства, окрім тих, що визнані у офіційних звітах, якщо не є комерційною таємницею, то взагалі випадає з поля зору економістів підприємства. Це так звані трансакційні витрати, що пов'язані з пошуком необхідної для функціонування підприємства інформації, витрати на проведення переговорів і укладання угод щодо взаємодії із контрагентами, витрати захисту і специфікації прав власності, витрати на попередження опортуністичної поведінки працівників фірми тощо [5, с.16].

Отже метою нашого дослідження є визначення місця трансакційних витрат підприємства в чинній системі бухгалтерського обліку, що дало б змогу напрацювати певні рекомендації не лише щодо їх відображення, але й достовірнішого розрахунку їх величини. Оскільки їхнє визнання і оцінка саме в умовах асиметрії інформації можуть стати основою вибору управлінського рішення стосовно подальшого функціонування господарюючого суб'єкта.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах господарювання теоретичним підґрунтям вирішення даної проблеми можуть стати концепції інституціоналізму. Інституційна економічна думка виникла на зрізі економічної і управлінської теорії. Вона досліджує норми і правила поведінки, враховуючи відсутність повної інформованості та наявність опортунізму економічних контрагентів, на відміну від неокласичної економічної теорії, що передбачає повну інформованість у господарюючого суб'єкта відносно ринкової ситуації: „...інформація про середовище економічної діяльності є повною, доступною і безкоштовною” [6, с.41].

В рамках інституціональних концепцій для аналізу інформованості підприємства відносно рівня

витрат важливе місце посідає неoinституціоналізм, зокрема теорія трансакційних витрат.

Основоположником даної теорії вважають Р. Коуза, який у своїй статті „Природа фірми” (1937 р.) довів небезкоштовність ринкового механізму. Будь-яка економічна дія від отримання інформації про економічних партнерів, її аналізу, використання в процесі прийняття управлінського рішення до співпраці з даним контрагентом та розподілу наслідків цієї співпраці супроводжується певними витратами. Ці витрати отримали назву трансакційних. Пізніше ці витрати називатимуть «витратам, що виникають у зв'язку з обміном правами власності», «витратам на здійснення і захист контрактів», «витратам на отримання вигод від спеціалізації та розподілу праці», «витрати координації та мотивації діяльності економічних агентів» тощо [7].

Слід відмітити, що деякі науковці вважали, що такі витрати існують і в альтернативних ринковому способам економічної організації, зокрема, в плановій економіці. Наприклад, С. Чанг відзначав, що саме надмірно високі трансакційні витрати планової економіки обумовлюють її неефективність [8]. Проте Р. Коуз справедливо на це зауважував, що трансакційні витрати існують суто для забезпечення процесу обміну в умовах неповноти інформації [9]. Однак вони супроводжують не лише обмін між окремими фірмами, а й всередині них. Він писав: «...хоча виробництво може вестися абсолютно децентралізовано (на основі контрактів між індивідами), здійснення трансакцій тягне за собою деякі витрати... тому невідворотним є організація фірм для забезпечення дій, які в іншому разі відбувались би через ринкові трансакції (звичайно, якщо внутрішньофірмові витрати менші, ніж витрати ринкових трансакцій). Саме це визначає, що фірма купляє, виготовляє і продає» [9].

Узагальнюючи бачення різними дослідниками сутності трансакційних витрат, можна стверджувати, що до них відносять досить різні за змістом і причинами витрати, які виникають у ході економічної взаємодії суб'єктів ринку з приводу купівлі-продажу тих чи інших ресурсів. Це потребує глибшого дослідження сутності та змісту трансакційних витрат, виокремлення витрат ринкової взаємодії і витрат на адміністрування, а також чинників, що впливають на їх величину в умовах вітчизняної економіки. З огляду на це, нами запропоновано власне узагальнене визначення трансакційних витрат, яке відображає їх сутність і пояснює необхідність виділення в окрему економічну категорію.

Трансакційні витрати – це сукупність різних за змістом, причиною і місцем появи витрат, що мають місце при передачі одним економічним агентом іншому права власності на певний ресурс; вони виникають як у міжорганізаційній (ринковій) взаємодії (зовнішні трансакційні витрати або витрати ринкової взаємодії), так і у взаємодії між економічними агентами всередині організації (внутрішні трансакційні витрати або витрати адміністрування).

Варто зазначити, що науковці, досліджуючи поведінку суб'єктів господарювання у процесі обміну економічними благами, приділяли здебільшого увагу витратам ринкової взаємодії, тобто зовнішнім трансакційним витратам. При цьому багатьма із них підкреслювалось, що величина витрат ринкової взаємодії суттєво залежить від інститутів захисту прав власності, сформованих у певній економічній системі (країні).

На нашу думку, це має важливе значення таких умов господарювання, де ринкові трансакції в умовах неврегульованого правового середовища і значної асиметрії інформації супроводжуються суттєвими витратами у разі недостатнього рівня їх захисту. Такого роду втрати, на думку М. Йохни, також правомірно віднести до складу трансакційних витрат, що відображено у запропонованій ним схемі класифікації трансакційних витрат [10].

Слід зауважити, що згадана класифікація трансакційних витрат [10], а також інші класифікації відображають лише витрати ринкової взаємодії, тобто витрати, пов'язані з обміном правами власності між окремими суб'єктами господарювання. Що ж стосується внутрішніх трансакційних витрат (витрат адміністрування), то вони у працях науковців окреслені лише в загальному вигляді, що не дає змоги визначити реальні способи управління ними [7; 10; 11; 12]. Так, досліджуючи характер взаємодії між учасниками організації, В. Анан'їн зазначає, що для внутрішньофірмових трансакцій характерні витрати, пов'язані з пошуком інформації всередині організації, підготовкою і прийняттям рішень, контролем виконання рішень, оцінкою якості ресурсів і результату, вирішенням спорів, розробкою і підтриманням корпоративних стандартів. При цьому він підкреслює, що якщо в маленьких компаніях відсутність корпоративних стандартів не призводить до росту трансакційних витрат, то у великих це одразу впливає на загальну економічну ефективність бізнесу і внутрішній клімат компанії [11]. Загалом з його міркуваннями можна погодитись, однак спірним є віднесення до внутрішніх трансакційних витрат тих, що пов'язані з оцінкою якості ресурсів. Очевидно, що оцінка якості матеріально-технічних ресурсів повинна передувати укладанню угод про їх придбання, тому це зовнішні трансакційні витрати. Внутрішні ж витрати на оцінку якості можуть виникати лише при оцінюванні результативності й ефективності роботи працівників фірми, а такі витрати входять до витрат контролю виконання рішень.

Ще Р. Коуз та О. Вільямсон вказували, що внутрішньофірмові трансакційні витрати переважно зумовлюються опортуністичною поведінкою працівників фірми. Р. Капелюшніков, аналізуючи витрати на подолання опортуністичної поведінки працівників підприємства, пов'язував їх з недоотриманням інформації про ефективність роботи кожного члена трудового колективу та прийняттям відповідних заходів щодо

стимулювання трудової активності [7]. При цьому він підкреслював, що поряд з «ухилянням», опортуністична поведінка може проявлятися і у «вимаганні», на що звертав увагу і О.Вільямсон [11].

«Ухиляння» («моральний ризик») виникає тоді, коли в процесі роботи одна сторона довіряє іншій, а отримання дійсної інформації про її поведінку за існуючої системи управління неможливе. Так, коли працівник точно знає, скільки він витратив зусиль, а керівник (менеджер) має про це лише приблизне уявлення (так звана ситуація «схованої дії») з'являється стимул до ухилення, і працівник працює не з повною віддачею. Ця проблема набуває особливої гостроти за умов спільної роботи, коли особистий внесок кожного визначити досить важко.

«Вимагання» спостерігається в тих випадках, коли довгий час у тісній кооперації декілька виробничих факторів стають незамінними, унікальними, тобто працівник має ресурс, спеціально пристосований для використання на даному підприємстві, який не має такої високої цінності поза ним. Вимагання може бути двох видів – або з боку власника специфічного ресурсу, якщо він відчуває, що еквівалентну заміну йому знайти важко, або ж з боку інших учасників організації, які мають можливість претендувати на частину доходу від специфічності цього ресурсу, загрожуючи його власнику розривом відносин, якщо той відмовиться з ними поділитися. Це вимагання здебільшого стосується підвищення (зниження) заробітної плати.

Ми вважаємо, що це особливо проявляється на пострадянському просторі, де власник бізнесу намагається використати усі можливості несприятливого для найманих працівників становища на ринку праці, занижуючи при укладанні угоди про найм ціну трудових ресурсів. Це пояснюється, перш за все, відсутністю інформації про стан ринку стосовно даної ситуації у двох сторін.

Водночас важливим моментом у обґрунтуванні рішення про розвиток бізнесу є врахування і трансакційних витрат всередині організації (внутрішніх або витрат адміністрування). Нами була запропонована класифікація цих витрат, проте з поділом їх на ті, що виникають у господарюючого суб'єкта до об'єднання, і на ті, що після об'єднання господарюючих суб'єктів [13]. Проте її можна адаптувати і за умови розширення власного бізнесу шляхом нарощення власних виробничих потужностей.

Отже, все частіше спостерігаються спроби сучасних науковців адаптувати положення неокласичного економізму до потреб господарюючих суб'єктів. Так Р. Нуреев ототожнює трансакційні витрати з операційними, зазначаючи, що і ті, й інші – це витрати, що здійснюються у сфері обміну і пов'язані з передаванням прав власності [14]. Однак це не відповідає класифікації витрат за чинною в Україні системою бухгалтерського обліку, згідно з якою операційними вважають витрати, пов'язані з виробничими операціями, управлінням, збутом продукції та іншою основною діяльністю підприємства. Існують думки, що величину трансакційних витрат можна обрахувати і використовуючи чинну систему бухгалтерського обліку.

Так, Г. Козаченко і Г. Макухін пропонують розраховувати їх як різницю між валовими витратами підприємства, витратами на виробництво і його обслуговування та витратами на управління [15]. Такий спрощений підхід вписується у чинну систему обліку витрат, однак не дає можливості розділити зовнішні і внутрішні трансакційні витрати, а отже, не може бути використаний для моделювання організаційно-структурної форми ведення бізнесу. В той же час автори використали даний спосіб обрахунку трансакційних витрат для порівняльної оцінки їх рівня для підприємств різних галузей, зіставляючи їх із показниками валових витрат і зазначаючи, що чим вищий рівень конкуренції, тим вищим є рівень трансакційних витрат в галузі.

В. Захарченко робить спробу визначити рівень трансакційних витрат навіть на окремі види продукції, не пояснюючи при цьому методики проведення розрахунків [16]. Однак, на нашу думку, трансакційні витрати можуть бути розраховані на окремі види продукції, якщо вони включають тільки витрати на збут і якщо канали збуту для кожного виду продукції формуються окремо. Такого роду оцінки не можуть служити інформаційною базою для оптимізації організаційно-структурної форми бізнесу.

Таким чином, можна стверджувати, що проблема обліку трансакційних витрат залишається відкритою, незважаючи на те, що рівень даних витрат в Україні є досить значним. Перш за все, слід відмітити, відсутність визначення трансакційних витрат з точки зору бухгалтерського обліку, а отже і відповідних рахунків обліку. Існуючі методики здебільшого запропоновані з економічної точки зору і орієнтовані на наближену оцінку рівня трансакційних витрат, що зумовлено, специфікою ведення бухгалтерського обліку в країні. Для того, щоб мати можливість виокремити трансакційні витрати із загальних витрат підприємства, необхідно сформувати систему управлінського обліку. Проте, як відомо, дані управлінського обліку про витрати підприємства здебільшого дублюють дані фінансового обліку, оскільки він є загальнообов'язковим, на протипагу управлінському, систему якого розробляє саме підприємство. В силу ряду причин [17], не врахування управлінським персоналом підприємства частини витрат – трансакційних, не дає можливості створити методологічну основу для обґрунтування вибору форми розвитку виробничого підприємства.

Отже, враховуючи поділ трансакційних витрат на внутрішні і зовнішні, слід уточнити їх класифікацію з точки зору бухгалтерського обліку. Витрати підприємства класифікують за чинним законодавством залежно від видів діяльності. На кожному етапі створення продукції, надання послуг,

виконання робіт виділені рахунки витрат, наведені Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. На нашу думку, врахування трансакційних витрат можливо на рахунках 9 класу «Витрати операційної діяльності», проте їх розпорощення серед цих рахунків значно ускладнює, а практично унеможлиблює їх поділ на зовнішні (витрати взаємодії з ринковими агентами) і внутрішні (витрати на управління всередині виробничої структури). Так, наприклад, витрати на укладання контрактів з ринковими контрагентами (зовнішні трансакційні витрати) згідно з вимогами чинного законодавства можна враховувати у складі витрат як основної, так неосновної діяльності, залежно від типу угоди. Проте, вони не впливають на порядок формування виробничої собівартості продукції, робіт, послуг на відміну від внутрішніх трансакційних витрат (наприклад, витрат, пов'язаних з утриманням зростаючої організації структури підприємства). Відповідно і по-різному дані витрати будуть впливати і на фінансовий результат діяльності підприємства (прибуток, збиток). Зокрема, внутрішні трансакційні витрати закладені у величині виробничої собівартості продукції, робіт, послуг, а отже і у ціні даної продукції, зовнішні – безпосередньо зменшують величину прибутку підприємства. Виходячи з порядку калькулювання собівартості продукції, видається доцільним говорити, що внутрішні трансакційні витрати відображатимуться у складі загальновиробничих витрат, зовнішні – у складі адміністративних, витрат на збут, фінансових, інших витрат операційної діяльності. Проте виокремлення видів трансакційних витрат можливе лише за відмінно налагодженої системи управлінського обліку, яка б дозволила сформувати відповідні субрахунки за визначеними бухгалтерськими рахунками витрат. Зібрана таким чином інформація про рівень витрат дала б змогу не лише їх оптимізувати з ціллю отримання максимального рівня рентабельності або норми прибутку, але й прийняти управлінське рішення про ефективність організаційно-виробничої структури підприємства в сучасних ринкових умовах.

Отже, **підводячи підсумок**, слід відмітити, по-перше, що завдяки використанню теоретико-методологічних підходів неінституціональної економічної теорії, а саме теорії трансакційних витрат, виникає змога визначити поведінку підприємств як суб'єктів ринку, що відбувається в умовах відсутності інформації про стан ринку, ринкову кон'юнктуру та іншої інформації, що визначає вигідність тієї чи іншої ринкової взаємодії (ринкової трансакції). Неповнота інформації, нерівний доступ до неї різних суб'єктів ринку зумовлює не лише прояв трансакційних витрат, але й зростання їх величини. По-друге, через відсутність у чинній системі бухгалтерського обліку можливості виокремлення трансакційних витрат необхідне вдосконалення інструментарію управлінського обліку, що дало б змогу модифікувати стандартні програмні бухгалтерські продукти з метою забезпечення підприємства відповідно повним масивом даних.

Література

1. Сичакова Э. Информационная открытость государственных органов как фактор влияния на экономический рост // www.budgetrf.ru/Publications/Education/msu/econ_bac_management
2. Таганов Д.Н. Информация как основной фактор формирования конкурентной стратегии // Менеджмент в России и за рубежом. – 2005. – № 1.
3. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Т-во „Знання” КОО, 2001. – 402 с.
4. Система обліку в Україні: Трансформація до міжнародної практики / За заг. ред. М.П. Войнаренка. – К.: Наук. думка, 2002. – 718 с.
5. Коуз Р. Природа фирмы / Вехи экономической мысли. Теория фирмы / Под. ред. В.М. Гальперина. – СПб.: Экономическая школа, 2000. – С. 11-32.
6. Концепції інституціональної економічної теорії в управлінні розвитком соціально-економічних систем: Монографія / За заг. ред. М.А. Йохни. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 313 с.
7. Капелюшников Р. Категория трансакционных издержек // <http://www.libertarium.ru/libertarium/kapelushnikov>
8. Chueng S. On the New Institutional Economics – Contract Economics: Blackwell Publishers, 1992.
9. Coase R. Comments.–Contract Economics: Blackwell Publishers, 1992.
10. Йохна М.А. Трансакційні витрати: сутність, значення, проблеми вимірювання та планування // Вісник Технологічного університету Поділля. Економічні науки. – 2002. – № 5, Ч. 2. – С. 31-36.
11. Ананьин В. Трансакционные издержки и информационные технологии // <http://www.mailo.shfsh@bfpq.ru>
12. Вільямсон О.Е. Економічні інституції капіталізму: Фірми, маркетинг, укладання контрактів.– К.: Видавництво “АртЕк”, 2001. – 472 с.
13. Замазій О.В. Теорія трансакційних витрат як теоретико-методологічна основа проектування організаційних змін // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2005. – № 4, Ч. 2, Т. 3. – С. 221-224.
14. Нуреев Р.М. Теории развития: институциональные концепции становления рыночной экономики // Вопросы экономики. – 2000. – № 6. – С. 35-40.
15. Козаченко Г.В., Макухін Г.А. Загальні показники оцінки трансакційних витрат підприємства // Регіональні перспективи. – 2004. – № 3-5 (40-42). – С. 7-9.

16. Захарченко В. Зростання впливу трансакційних витрат на вертикальну інтеграцію та системне розміщення промислового виробництва // Економіст. – 2004. – № 9. – С. 62-65.

17. Замазій О.В., Стадник В.В. Використання управлінського обліку для оцінки ефективності ринкової взаємодії підприємства // Труды Одесского политехнического университета: Научный и производственный сборник по техническим и естественным наукам. Спецвыпуск: в 3-х т. Т.3. – Одесса, 2004. – С. 202-205.

Надійшла 30.11.2009

УДК 657

Т. А. КЛАДНИЦЬКА
Хмельницький національний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

У статті розглянуто теоретичні підходи до переходу бюджетних установ на єдині методологічні засади бухгалтерського обліку. Обґрунтовано необхідність впровадження міжнародних стандартів в державному секторі.

Theoretical approaches are considered in article to turning the budgetary institutions on united methodological principles of the accounting. Motivated need of the introduction international standard in state sector.

Ключові слова: бюджетна система, державний сектор, бюджетні установи, міжнародні стандарти, національні стандарти, стратегія, модернізація обліку, уніфікація обліку, програмне забезпечення.

Постановка проблеми. Фінансова криза негативно позначилась на економічній ситуації України, стала причиною виникнення багатьох негативних явищ, таких як підвищення рівня безробіття, зниження реальної купівельної спроможності населення, неефективне використання фінансових ресурсів держави. Суттєво послабились функції державного контролю за збереженням державної власності. Тому частим явищем стало зловживання в фінансово-економічній сфері: нецільове, неефективне та незаконне використання бюджетних коштів керівниками різних рівнів, розкрадання державного та комунального майна. Регулювання ситуації вимагає теоретичного переосмислення та практичного удосконалення форм і методів сучасних фінансово-економічних відносин у бюджетній сфері. За цих умов подальший розвиток теорії та практики бухгалтерського обліку бюджетних установ набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми бухгалтерського обліку в бюджетних установах розглянуті в працях відомих вітчизняних і зарубіжних економістів С. М. Альошина, І. А. Андреева, М. Т. Білухи, А. М. Белова, С. Ф. Голова, Є. М. Бойко, Т.Г. Мельник, А. Г. Зверева, Р. Т. Джоги, В.І. Лемішовського, Л. Я.Корецького, Е. П. Дедкова, С. Я. Зубілевич, І. Н. Полевого та ряду інших. У більшості робіт бюджетний бухгалтерський облік відображається як інструмент забезпечення централізованого управління діяльністю таких установ. Разом з тим, питання фінансової самостійності бюджетних установ не знайшли достатнього відображення в науковій літературі. Враховуючи результати проведених досліджень слід звернути увагу на існуючі проблеми системи бухгалтерського обліку бюджетних установ та можливі шляхи їх вирішення.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні пропозицій щодо вдосконалення методичних підходів до організації обліку в бюджетних установах шляхом впровадження системи модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні роки у бюджетній сфері відбулись значні перетворення: змінилось бюджетне законодавство; впроваджено казначейське обслуговування бюджетних коштів та облік зобов'язань розпорядників коштів у системі органів казначейства; створено централізовану модель управління державними ресурсами через єдиний казначейський рахунок. Перелічені заходи – це кроки в напрямку загальної зміни підходу до планування бюджетних показників. Тобто змінюється система бюджетного процесу, стає іншим порядок відображення операцій в обліку і звітності. Саме це й стало фундаментом реформи в бухгалтерській галузі.

Реалізація функцій і завдань бухгалтерського обліку в бюджетних установах, вимагає формування нових підходів, які виникають в сучасних умовах. По-перше, це розвиток міжнародних зв'язків і необхідність впровадження міжнародних стандартів в державному секторі. По-друге, проведені дослідження свідчать, що необхідна розробка інтегрованого плану рахунків бюджетного обліку. По-третє, розвиток бюджетної системи і розширення сфер діяльності бюджетних установ вимагає відповідного удосконалення вітчизняної облікової термінології.

Розглядаючи першу з визначених позицій, зауважимо, що питання створення системи П(С)БО щодо діяльності суб'єктів державного сектору економіки розглядаються не вперше. Відповідно до указу Президента України "Про зміцнення фінансової дисципліни та запобігання правопорушень у бюджетній сфері" від 25 грудня 2001 р. № 1251/2001 Міністерству фінансів України та Державному казначейству України надані повноваження щодо розробки національних стандартів обліку та фінансової звітності державного сектору на основі відповідних міжнародних стандартів.